

Sygn. akt II Cz 340/14

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ireneusz Płowaś

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2014 roku w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z wniosku J. B.

z udziałem K. B.

o podział majątku wspólnego

na skutek zażalenia uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 01.04.2014 roku, sygn. akt II Ns 4204/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt II Cz 340/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 01.04.2014 roku oddalił wniosek uczestnika postępowania o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu w całości.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał na treść art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i podkreślił, iż zwolnienie od kosztów sądowych jest odstępstwem od zasady odpłatności postępowania sądowego. Sąd Rejonowy przytaczając orzeczenia Sądu Najwyższego podkreślił, że strona przygotowująca się do procesu sądowego powinna być świadoma wydatków związanych z tym przedsięwzięciem, stąd powinna się do niego przygotować przez poczynienie oszczędności i ograniczenie innych wydatków, które nie są niezbędne.

Z oświadczenia uczestnika wynika, że prowadzi on samodzielnie gospodarstwo domowe, przysługuje mu udział w wysokości 1/2 w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego położonego w B. i nie posiada innych nieruchomości, oszczędności, papierów wartościowych czy innych wartościowych przedmiotów. Uczestnik uzyskuje wynagrodzenie ze stosunku pracy w kwocie 2.089 zł netto a wśród wydatków związanych z niezbędnym utrzymaniem wymienia kwotę 730 zł na czynsz, 340 zł. – rata kredytu zaciągniętego na zakup samochodu, 200 zł – koszty paliwa, 100 zł – koszt telefonu komórkowego i 600 zł – wydatki na żywność i inne.

W ocenie Sądu Rejonowego uczestnik posiada realną możliwość uiszczenia kosztów sądowych bez uszczerbku koniecznego utrzymania. Za zwolnieniem od kosztów nie przemawia, zdaniem Sądu, fakt, że uczestnik spłaca ratę za

samochód a wydatek taki nie należy do niezbędnych. Ponadto nawet z uwzględnieniem spłaty kredytu kwota ponad 2000 zł miesięcznie pozwala na utrzymanie jednej osoby i poczynienie chociażby niewielkich oszczędności na poczet kosztów sądowych.

Uznając, iż uczestnik ma realną możliwość uiszczenia kosztów sądowych bez uszczerbku koniecznego utrzymania Sąd oddalił jego wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych w całości.

Odnosząc się do wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisu art. 117 § 1, 2 i 5 kpc. Sąd wskazał, że przy ocenianiu takiego wniosku należy brać pod uwagę z jednej strony skomplikowany charakter sprawy z drugiej faktyczną zdolność strony, która składa taki wniosek do własnego działania w toczącym się postępowaniu.

Zdaniem Sądu Rejonowego w niniejszym postępowaniu żadna z wyżej wspomnianych okoliczności nie wystąpiła. Sprawa nie należy do szczególnie skomplikowanych a treści pism uczestnika wskazują, że jest on w stanie samodzielnie poprowadzić sprawę i nie ma trudności z samodzielnym podejmowaniem czynności procesowych. Pisma i zawarte w nich żądania i wnioski sformułowane są w sposób wystarczająco jasny, a treść wskazuje, że orientuje się w przysługujących mu prawach i środkach prawnych, jakie należy przedsięwziąć w celu obrony i je podejmuje.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił również wniosek uczestnika o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Zażalenie na to postanowienie wniósł uczestnik postępowania, domagając się jego zmiany poprzez zwolnienie uczestnika od kosztów sądowych w całości i ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu.

Skarżący zarzucił naruszenie przepisów prawa tj. art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz art. 117 kpc. Zdaniem uczestnika Sąd nie uwzględnił rzeczywistej sytuacji osobistej i majątkowej uczestnika, która nie pozwala mu na poczynienie oszczędności, które mogłyby przeznaczyć na koszty postępowania sądowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie należało uznać za bezzasadne.

Sąd Okręgowy podziela jako prawidłowe ustalenia faktyczne i oparte na nich wnioski natury prawnej prowadzące do stwierdzenia bezzasadności obu wniosków złożonych przez uczestnika postępowania.

Oczywistym jest, że zwolnienie od kosztów sądowych przysługuje jedynie stronie pozostającej w ubóstwie tj. takiej, która nie posiada majątku ani wystarczających dochodów na pokrycie kosztów własnego utrzymania. W sytuacji uczestnika postępowania taka okoliczność nie występuje. Posiada on stałe dochody ze stosunku pracy, majątek w postaci udziału w mieszkaniu, nadto jest właścicielem samochodu osobowego. Uczestnik nie dołączył wprawdzie zaświadczenia o wysokości zarobków do oświadczenia majątkowego, ale z takiego dokument znajdującego się w aktach sprawy o rozwód – sygn. XC 1769 – karta 19 – wynika, iż zarabiał on średnio miesięcznie około 3240 zł brutto tj. 2320 zł netto. Z informacji zawartych w oświadczeniu majątkowym nie wynika, aby zaszyły okoliczności zmniejszające wynagrodzenie uczestnika. Strona postępowania, która zaciąga kredyty, dokonuje zakupów na raty, posiada majątek i stały dochód jak słusznie uznał Sąd Rejonowy nie może skorzystać z dobrodziejstwa, jakim jest instytucja zwolnienia od kosztów sądowych.

Dodatkowo wskazać należy, że już z pozwu o rozwód, który wniósł uczestnik w sierpniu 2013 roku wynika, iż strony planowały swoje działania co do podziału majątku wspólnego, zatem Sąd Rejonowy ma rację, iż uczestnik miał dostatecznie wiele czasu aby przygotować się do ewentualnego postępowania w sprawie o podział majątku wspólnego na wypadek braku zgody w tym zgromadzenia ewentualnych środków na opłacenie kosztów sądowych w niniejszym postępowaniu.

Wobec powyższego w tym zakresie ocenę stanu majątkowego uczestnika przeprowadzoną przez Sąd Rejonowy należy uznać za prawidłową.

Odnosząc się do drugiego z wniosków Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji, iż sprawa o podział majątku wspólnego szczególnie w realiach niniejszego postępowania nie należy do szczególnie skomplikowanych pod względem prawnym. O tym czy udział pełnomocnika ustanowionego z urzędu jest w danej sprawie konieczny decyduje także to, jakimi cechami charakteryzuje się strona, którą z takim wnioskiem wystąpiła. Przy ocenie zasadności takiego wniosku należy, zatem brać pod uwagę to jak strona formułuje swoje pisma procesowe, żądania i wnioski, jakich używa argumentów, bowiem wszystko to będzie wskazywało czy strona samodzielnie poradzi sobie w toku postępowania sądowego i czy będzie w stanie zadbać o swój interes procesowy. Taką analizę przeprowadził Sąd Rejonowy i doszedł do słusznego wniosku, iż uczestnik nie jest osobą nieporadną i może samodzielnie działać przed Sądem. Już tylko dodatkowo wskazać należy, że uczestnik legitymuje się wykształceniem wyższym i z zawodu jest administratywistą (karta 20-21 akt sprawy XC 1769/13), co w ocenie Sądu Okręgowego oznacza, iż posiada on zdolność właściwego rozumienia podejmowanych w toku postępowania czynności procesowych i wyższą niż przeciętna wiedzę na temat stosowanego w toku postępowania sądowego prawa.

Dlatego też na mocy art. 397 § 1 i 2 kpc w zw. z art. 385 kpc i art. 13 § 2 kpc zażalenie uczestnika postępowania należało oddalić jako bezzasadne.